

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний медичний університет
Освітня програма	19202 Соціальна робота
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	231 Соціальна робота

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний медичний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	19202
Назва ОП	Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Коношенко Сергій Володимирович, Гречин Наталя Тарасівна, Нагорна Надія Сергіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	18.05.2020 р. – 20.05.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_univer/vidomosti_socrab_akred.pdf
Програма візиту експертної групи	http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/6547_progr_socrab_akred.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Соціальна робота» в Харківському національному медичному університеті в цілому відповідає дескрипторам Критеріїв акредитації. Проте, в силу галузевої приналежності ЗВО до медичної галузі, відчутний вплив на специфіку змістовного наповнення ОП. При цьому, спеціалізацій чи специфікацій у назві ОП немає.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОП «Соціальна робота» в ХНМУ є результатом спільних напрацювань всіх зацікавлених стейкхолдерів: здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічного персоналу. В Університеті створено окремий ННІ якості освіти, що реалізує різного фпрофілю моніторинг та аналіз показників як забезпечення якості, так і задоволеності якістю здобувачів. Наявна матеріально-технічна база Університету сприяє повноцінному розкриттю потенціалу як здобувачів вищої освіти, так й академічного персоналу.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Академічний персонал, що здійснює забезпечення освітнього процесу за спеціальністю 231 «Соціальна робота» є висококваліфікованим та має значні професійні здобутки. Однак, особливості цих результатів науково-практичної діяльності належать, перш за все, до медичної галузі знань (психіатрія, медична психологія, клінічна медицина та ін.). Наявні документи про другу вищу педагогічну освіту, підвищення кваліфікації науково-педагогічними працівниками, тематика їх стажувань та наукових доробок, в більшості випадків, опосередковано стосується предметної сфери соціальної роботи. Необхідно посилити роботу науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес за ОП «Соціальна робота», у розрізі їх академічної кваліфікації та відповідності їх наукових напрацювань тим освітнім компонентам, які вони викладають.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП «Соціальна робота» 2016 року, за якою здійснювався перший набір здобувачів вищої освіти більше орієнтована на відповідність інтегральної компетентності, передбаченої Стандартом вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Проте, мета ОП «Соціальна робота» 2019 року, вже корелює не тільки із означеним стандартом, але й зі стратегічною метою Харківського національного медичного університету (Університету), що визначена у Концепції розвитку Харківського національного медичного університету на 2015-2025 рр. (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2335%3A2015-02-13-09-41-44&catid=47%3A2015-02-12-14-54-06&Itemid=69&lang=uk). Під час спілкування з Гарантом ОП та ректором Університету, ними було акцентовано на значну суспільну значущість відкриття та функціонування ОП «Соціальна робота», її спрямованість на соціальну роботу у закладах охорони здоров'я та реабілітаційних центрах. Подібна думка лунала й від здобувачів вищої освіти.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час спілкування із ключовими стейкхолдерами ОП «Соціальна робота» встановлено: здобувачів вищої освіти один раз на рік опитують (спілкуються з ними) щодо можливостей вдосконалити освітній процес за рахунок

внесення змін у ОП. Зокрема, студент Максим, маючи досвід волонтерської діяльності з особами, які постраждали від військових дій, та внутрішньо переміщеними особами, запропонував звернути увагу на необхідність формування відповідних компетенцій у здобувачів вищої освіти. Ця ідея також була висловлена і від стейкхолдера від громади м. Харків (завідувач психіатричним відділенням Військово-медичного клінічного центру Північного регіону), про що вказано у відомостях про самооцінювання та зазначалось Гарантом ОП. Отже, дана пропозиція знайшла своє відображення в ПРН 25. (Вміти використовувати набуті знання під час праці із особами, які постраждали від військових дій та такими, яких визнано біженцями.) За словами Гаранта ОП, результати подібних опитувань вносяться до протоколів засідання кафедри (травень, 2019 р.). Роботодавці, як стейкхолдери ОП, також під час інтерв'ю вказали на тісну взаємодію щодо практичної компоненти професійної підготовки майбутніх соціальних працівників з Харківського національного медичного університету. Зокрема, керівник Ресурсний центр «Компас» Харківського благодійного фонду «Благо» О.П. Могилка вказав на те, що при роботі над ОП «Соціальна робота» не просто надав рецензію на дану ОП (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=6243%3A-osvitaknmukharkovua&catid=84%3A2019-11-11-14-50-58&Itemid=118&lang=uk), а й долучався до обговорення її змісту. Ним було зосереджено увагу на правових компетенціях майбутніх соціальних працівників, а також запропоновано формулювання одного з ПРН (ПРН 19 у формулюванні: Здатність здійснювати моніторинг та оцінку результатів актуальності та якості послуг, що надаються фахівцем у сфері соціальної роботи). Останнє знайшло своє відображення у ОП «Соціальна робота» 2019 р. Оскільки за ОП «Соціальна робота» в Харківському національному медичному університеті поки ще не було випусків, то врахування думки випускників щодо змістовного наповнення ОП тільки планується.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

При визначенні динаміки розвитку ОП «Соціальна робота» в Харківському національному медичному університеті, було проаналізовано ОП за 2016 р. та 2019 р.. Узагальнено, специфіка формулювань, що наведені у даних документах в контексті визначення цілей ОП, загальних та фахових компетентностей, а також програмних результатів навчання, відповідає сучасним тенденціям розвитку спеціальності 231 «Соціальна робота» та галузі знань 23 «Соціальна робота». Проте, на нашу думку, цікавим є той факт, що формулювання цілей та ПРН ОП «Соціальна робота» 2016 р. співпадають із формулюваннями, викладеними у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 2019 р.. Це пояснюється Гарантом ОП як постійний моніторинг розвитку спеціальності «Соціальна робота», слідування проектним змінам. Моніторинг сайту Державної служби зайнятості у Харківській обл., спілкування із роботодавцями, як стейкхолдерами ОП, вказують на відповідність ОП «Соціальна робота» тенденціям розвитку ринку праці регіону, актуальним потребам різних категорій клієнтів соціальної роботи з Харківської області. Саме регіональний контекст, за слова ректора ХНМУ, свого часу став пріоритетом у відкритті на базі Університету спеціальності «Соціальна робота». За його словами, це було зумовлено низкою нових соціальних викликів, з якими зіштовхнулася Харківська обл., та м. Харків, з початком АТО (ООС) на Сході України. Крім цього, за словами роботодавців, м. Харків має велику мережу реабілітаційних закладів, де існує потреба у кваліфікованих соціальних працівниках у сфері охорони здоров'я. Врахування досвіду вітчизняних та іноземних ОП з соціальної роботи, за словами Гаранта ОП, було реалізовано через заключення договорів про співпрацю між ХНМУ та рядом українських ЗВО, а також договорів з міжнародними партнерами (обмін досвідом, стажування науково-педагогічних працівників, наукові роботи). Скан-копії угод були надані Гарантом ОП у відповідь на запит групи експертів.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На момент розробки та впровадження ОП у 2016 р. програмні результати навчання узгоджувалися з вимогами Національної рамки кваліфікації, враховуючи те, що Стандарту вищої освіти України з галузі знань 23 «Соціальна робота», спеціальності 231 «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня ще не було затверджено. Щодо ОП «Соціальна робота» 2019 р., то вона затверджена вже після введення у дію Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р. (протокол №6, від 26.06.2019 р. засідання вченої ради ХНМУ). Під час аналізу документів, встановлено, що, в цілому, ОП «Соціальна робота» 2019 р. відповідає ключовим засадам зазначеного вище стандарту (містить необхідні компоненти, у відповідність до вимог приведено форми атестації здобувачів вищої освіти). В ОП 2019 р. було враховано рекомендований обсяг вибіркових дисциплін (25,4%), чого не було враховано у ОП 2016 р. (18,5%). Однак, нормативна частина навчальних дисциплін перенасичена освітніми компонентами, що є більше характерними для спеціальностей медичної галузі знань («Сестринська справа», «Основи реабілітології»). У той же час, варто зазначити, що ОП «Соціальна робота» 2016 р. серед дисциплін нормативної частини містила ще більше компонентів характерних для медичної галузі («Пропедевтика психіатрії», «Наркологія», «Суїцидологія»). Дані дисципліни в ОП 2019 р. було перенесено до вибіркової частини.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Мета ОП «Соціальна робота» в ХНМУ релевантна місії та стратегії Університету, освітній та кар'єрній траєкторії навчання. Особливість ОП підтверджується її практичним спрямуванням та соціальною значущістю, що характерна для регіону. Позитивним є той те, що ключові стейкхолдери ОП (здобувачі вищої освіти та роботодавці) залучені до процедур розробки та внесення змін у змістове наповнення самої ОП, її освітніх компонентів. Налагоджено активне міжнародне та вітчизняне співробітництво із закладами вищої освіти, що має свої прояви у науково-практичному стажуванні викладачів, які забезпечують освітній процес за спеціальністю 231 «Соціальна робота», науковій роботі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Аналіз документів та результати співбесід із ключовими учасниками освітнього процесу засвідчили, що ОП «Соціальна робота» в Харківському національному медичному університеті, в своїй нормативній частині, містить освітні компоненти, що характерні для медичної галузі знань. Подібна специфіка ОП може мати місце при зміні статусу цих дисциплін на вибіркові. Тоді як нормативна частина дисциплін ОП може бути доповнена освітніми компонентами, характерними для ОП з соціальної роботи вітчизняних та іноземних закладах вищої освіти. Зважаючи на специфіку розвитку, функціонування та змістовного наповнення ОП «Соціальна робота» в ХНМУ, доцільним буде переформулювати назву ОП (Напр., «Соціальна робота у сфері громадського здоров'я»). Посилити міжнародне співробітництво (студентська та викладацька мобільність, наукове стажування, спільні наукові проекти та ін. саме у сфері соціальної роботи), а також співпрацю із вітчизняними ЗВО, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота».

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП «Соціальна робота» ХНМУ, в цілому, є узгодженою з якісними характеристиками за підкритеріями 1.1-1.4. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1 з несуттєвими недоліками.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідає вимогам, визначеним ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» щодо навчального навантаження для бакалаврських освітньо-професійних програм і становить 240 кредитів ЄКТС. Так, в ОП «Соціальна робота» 2019 р. передбачено виділення дисциплін двох видів: нормативні (обов'язкові) компоненти та вибіркові компоненти. Нормативна компонента даної ОП (затвердженою вченою радою ХНМУ від 26.06.2019 р., протокол №6) має обсяг 179 кредитів ЄКТС (74,6 ОП) і включає цикл загальної підготовки (32,5 кредитів), цикл професійної підготовки (146,5 кредитів, в тому числі практики (ознайомча, виробнича та виробнича за спеціальністю) складають 13,5 кредитів). Вибіркова частина ОП має обсяг 61 кредит ЄКТС (25,4% ОП), що передбачає освітні компоненти за вільним вибором здобувача вищої освіти. Форми атестації здобувачів вищої освіти в ОП «Соціальна робота» 2019 р. приведені у відповідність до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р. та передбачає підготовку та захист кваліфікаційної роботи, а також атестаційний екзамен.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП «Соціальна робота» 2019 р. є структурованою у контексті загального часу навчання. У навчальному плані, що було надано Гарантом ОП на запит експертної групи, передбачено вивчення дисциплін протягом 8-ми семестрів.

Так, навантаження кожного навчального року становить 60 кредитів ЄКТС (кожного семестру - 30 кредитів ЄКТС). Освітні компоненти, включені до ОП «Соціальна робота», складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Структурно-логічна схема є складовою ОП, вона подана у вигляді таблиці, де розміщено перелік освітніх компонент за нормативною та вибіркою частинами і відповідно загальним та професійним блоками, і демонструє послідовність опанування компонент ОП за семестрами. Матриця відповідності визначених ОП програмних результатів навчання загалом засвідчує їх забезпечення обов'язковими компонентами ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Порівняльний аналіз ОП «Соціальна робота» 2019 р. в ХНМУ та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р. свідчить про загальну відповідність предметної області, визначеної Стандартом до змісту ОП. Всі ПРН, що передбачені Стандартом, формуються освітніми компонентами, які включено до нормативної (обов'язкової) частини. Відтак, ОП передбачає формування компетентностей у здобувачів вищої освіти не тільки з соціальної роботи, а й з психології, соціології, статистики, правознавства, медицини та інших галузей знань, що уможливує мультидисциплінарне професійне становлення майбутніх фахівців соціальної сфери. Однак нормативна частина навчальних дисциплін містить освітні компоненти, що є більше характерними для спеціальностей медичної галузі знань («Сестринська справа», «Основи реабілітології»). Аналіз силабусів відповідних дисциплін засвідчив, що базою для їх оволодіння мають бути копетентності, отримані здобувачами вищої освіти суто із дисциплін медичної галузі знань (особливо дисципліна «Основи реабілітології»). Змістовне наповнення силабусу навчальної дисципліни «Основи реабілітології» ставить під сумнів можливість досягнення заявлених ПРН у освітній програмі у відповідності до предметної області спеціальності 231 «Соціальна робота». (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=6242%3A2019-11-11-14-55-19&catid=84%3A2019-11-11-14-50-58&Itemid=118&lang=uk) Аналіз ОП «Соціальна робота» в ХНМУ свідчить про включення до освітніх компонентів нормативної частини ОП дисциплін гуманітарного блоку: Українська мова (за професійним спрямуванням), Історія України та української культури, Іноземна мова, Філософія. Сумарний обсяг цих освітніх компонентів становить 17 кредитів ЄКТС.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Аналіз ОП «Соціальна робота» 2016 р. та 2019 р. вказує на динаміку змін, що надали можливість здобувачам вищої освіти формувати свою індивідуальну освітню траєкторію в обсязі, передбаченому законодавством. Так, в ОП 2019 р. збільшено обсяг вибіркового освітніх компонентів до 25,4 %. В ХНМУ розроблено та запроваджено у дію Положення «Про порядок та умови вибору студентами Харківського національного медичного університету вибіркового дисциплін» від 21.12.19 р., що передбачає основні процедури здійснення вибору дисциплін здобувачами вищої освіти. Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що студенти не лише ознайомлені із процедурою і умовами реалізації вибору відповідних освітніх компонентів, а й безпосередньо щороку здійснюють обрання дисциплін, про що інформують деканат факультету у формі відповідних заяв. (Скан-копії даних заяв від здобувачів вищої освіти про обрання вибіркового дисциплін на 2019-2020 н.р. було надано Гарантом ОП на запит групи експертів). Під час інтерв'ю з адміністративним персоналом Університету, а саме з начальником навчально-методичного відділу ХНМУ В.М. Прудіус, було встановлено, що до введення у дію існуючого Положення (21.12.19 р.) процедура обрання вибіркового дисциплін була схожою. Попереднє положення на сайті відсутнє. Щодо педагогічного навантаження науково-педагогічних працівників, то оскільки вибір дисциплін здійснюється здобувачами вищої освіти на наступний навчальний рік, то воно формується заздалегідь. Однак, навчальний план підготовки зі спеціальності 231 «Соціальна робота» передбачає здійснення вибору дисциплін здобувачами вже в перший навчальний рік. Саме тому, п.2.6. означеного Положення передбачена процедура реалізації такого вибору першокурсниками. За словами студентів першого року навчання, вони обирали дисципліни для другого семестру ще восени. Відповідно, за словами начальника навчально-методичного відділу, педагогічне навантаження для НПП було скориговано у відповідності до обраних дисциплін. Окрім, зазначеного вище, інтерв'ю із здобувачами вищої освіти засвідчило, що індивідуальна освітня траєкторія здобувачів вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» в ХНМУ формується також і в контексті реалізації академічної свободи щодо вибору тем наукових досліджень, бази практики, участі у науково-практичних заходах, що відбуваються в Університеті.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП «Соціальна робота» ХНМУ передбачено практичну підготовку здобувачів вищої освіти: ознайомчу, виробничу та виробничу (за спеціальністю) практики. Навчальним планом визначено семестри для проходження кожного виду практик: 2й, 4й та 6й навчальний семестри. Загальний обсяг практичної підготовки за ОП складає 13,5 кредитів ЄКТС. На четвертому році навчання не передбачено практичної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери, що

в контексті підготовки кваліфікаційної роботи позбавляє можливості здобувачів вищої освіти провести апробацію своїх наукових пошуків. Аналіз програм практик (програми практик були надані Гарантом ОП на запит від групи експертів) вказує на відведення значної ролі здобувачу та керівнику практики від бази практики, починаючи вже з формування індивідуального плану практики. По при визначення ключових етапів здійснення практики, орієнтовний план проходження практики в тих чи інших закладах соціальної сфери не наводиться. Узагальнено, плани проходження практик дозволяють здобувачам вищої освіти більш ґрунтовно ознайомитись із особливостями польової соціальної роботи на конкретній базі практики, а відтак, здобути компетентності, що необхідні для подальшої роботи. Гарантом ОП надані, як відповідь на запит, угоди щодо співпраці зі стейкхолдерами, в т.ч. про організацію проведення практичної підготовки здобувачів: Центр денного перебування «Компас» Харківського БФ «Благо», ТОВ Центр психологічної реабілітації «Вертикаль» та ФОП Центр психологічної реабілітації «Реалклінік». ЕГ мала можливість поспілкуватись із представниками цих організацій під час інтерв'ю з потенційними роботодавцями. Найбільший досвід співпраці з кафедрою наявний у Центра денного перебування «Компас» Харківського БФ «Благо» (ще починаючи з 2016 р.). Всі інші стали партнерами лише з 2019 р.. Відтак, тільки одна партнерська організація має досвід прийому до себе на практику здобувачів вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» з ХНМУ.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Спілкування з Гарантом ОП щодо особливостей формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти ґрунтувалось на ідеї людиноцентричної спрямованості спеціальності 231 «Соціальна робота», яка дозволяє використовувати різні методи та прийоми навчання студентів для розвитку у них soft skills. Відповіді за результатами інтерв'ю з академічним персоналом деталізують попередню думку. Зокрема, І. Чухно, викладачка дисципліни «Менеджмент соціальної роботи» (2018-2019 н.р.) розповіла, що відпрацьовує розвиток тих чи інших м'яких навичок у здобувачів за допомогою рольових ігор, проблемних питань, технік самоменеджменту. Всі ці методи реалізуються за допомогою включення викладача до безпосередньої участі, оскільки кількість здобувачів (одна особа в групі, дві особи на другому курсі заочної форми навчання) не дозволяє науково-педагогічному працівнику просто спостерігати за роботою студента. Н. Наливайко (дисципліни: «Психологічна допомога В соціальній роботі», «Соціально-педагогічний патронаж») стверджує, що застосовує на заняттях методи активного навчання (мозкові штурми, кейс-метод, проекти, дослідження та ін.) для розкриття потенціалу здобувачів вищої освіти та формування у них тих чи інших соціальних навичок. У свою чергу, здобувачі вищої освіти за спеціальністю 231 в ХНМУ підтверджують те, що викладачі використовують в процесі навчання різні методи та прийоми, а також вправи для розвитку їх навичок попередження конфліктних ситуацій, роботи в групі, лідерства та самопрезентації, роботи в команді. Також здобувачами акцентовано увагу, що, окрім освітнього процесу, у них є можливість розвивати свої soft skills і в роботі загальноуніверситетських об'єднань: науковому товаристві, «школі молодого науковця», психологічній службі Університету.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

У відомостях про самооцінювання від Гаранта ОП наведено посилання на проект професійного стандарту за професією «Соціальний працівник (допоміжний персонал)», що відповідає освітньому рівню молодшого бакалавра. Наразі, поки ще відсутній затверджений професійний стандарт професії «Фахівець із соціальної роботи», однак наявний проект даного документа (https://www.msp.gov.ua/files/project_normativnyh_documentov/2019/progop.docx). Узагальнено можна зазначити, що зміст ОП враховує вимоги професійного стандарту (проекту).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Університет використовує збалансований підхід для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах) ЄКТС із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти. НП ОП «Соціальна робота» включає загальне навчальне навантаження для проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, консультацій, практик, самостійної та індивідуальної роботи і контрольних заходів. Відповідно до НП ОП «Соціальна робота» тижневе аудиторне навантаження становить орієнтовано 22-26 навчальних годин для здобувачів вищої освіти; обсяг самостійної роботи складає в середньому 49%. При цьому, у п.3.2.7 Положення про організацію освітнього процесу у ХНМУ (від 27.08.19 №305) вказано, що навчальна програма дисципліни містить конкретний зміст навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю. Відтак, обсяг та зміст самостійної роботи визначається за кожною дисципліною в навчальній програмі або силабусі цих дисциплін і варіюється від 33% до 58% академічних годин, виділених на окрему дисципліну.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОП «Соціальна робота» в ХНМУ підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти наразі не здійснюється. Однак, даний напрямок є перспективним, за словами Гаранта ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Структура та зміст ОП «Соціальна робота» ХНМУ у цілому враховують вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р. Обсяг ОП та її окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. співвідношення компонент освітньої програми приведено у відповідність до норм чинного законодавства. Практична, вибіркова складові ОП відповідають нормативним положенням. Програмні результати навчання, що передбачено Стандартом, забезпечуються нормативними освітніми компонентами програми. Розвиток soft skills відбувається за рахунок освітніх компонент ОП, а також активною роботою загальноуніверситетських об'єднань та підрозділів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Зважаючи на змістовне наповнення окремих освітніх компонент («Основи реабілітології»), необхідно привести у відповідність до предметної області «Соціальна робота» нормативну частину ОП «Соціальна робота», використовуючи досвід вітчизняних та іноземних ЗВО, які реалізують підготовку здобувачів вищої освіти першого рівня освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота». Для надання можливості здобувачам вищої освіти реалізувати апробацію своїх наукових пошукань, в контексті підготовки кваліфікаційної роботи, доречно внести зміни до НП ОП «Соціальна робота» та запровадити на четвертому році навчання проходження практичної підготовки. Оскільки перелік стейкхолдерів-роботодавців обмежується тільки представниками громадського сектору, доречно буде розширити коло партнерських організацій, в т.ч. для організації проведення практики здобувачів вищої освіти, закладами та установами соціальної сфери, що функціонують у державному та приватному (соціальні підприємства) секторі.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура та зміст ОП «Соціальна робота» в ХНМУ відповідає вимогам критерію 2, проте має несуттєві недоліки.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Аналіз правил прийому на навчання до ХНМУ в 2020 році, затверджених наказом ректора ХНМУ від 20.02.2020 р. № 25 (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=132%3A2011-05-10-07-21-43&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk) свідчить про те, що щодо вступу на навчання за спеціальністю 231 «Соціальна робота» в ХНМУ сформульовано чіткі й зрозумілі правила, які не містять жодних дискримінаційних ознак. Правила прийому до ХНМУ в 2020 р. є в загальному доступі, їх розміщено на офіційному веб-сайті Університету.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

На сторінці приймальної комісії, що розміщена на офіційному веб-сайті ХНМУ наявна інформація щодо загальних правил прийому до ХНМУ в 2020 р., а також конкретизована інформація щодо вступу на спеціальність 231 «Соціальна робота». Відтак, для вступу на перший рівень освіти на базі повної загальної середньої освіти абітурієнту необхідно подати такі сертифікати про результати зовнішнього незалежного оцінювання: Українська мова і література (обов'язковий), Історія України (профільний), Математика або Іноземна мова (за вибором). Також наявна інформація про вартість навчання в 2020 році у розрізі спеціальностей та форм навчання.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз документів щодо даного аспекту свідчить, що Положення про організацію освітнього процесу в ХНМУ (від 27.08.19 №305) визначає загальні аспекти як визначення результатів навчання, отриманих у інших закладах освіти, так щодо особливостей переведення здобувачів вищої освіти. Більш широко розкривають дані процедури окремі положення, що затверджені в ХНМУ. Так, п.1.2. Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін (кредитів ECTS) та визначення академічної різниці у Харківському національному медичному університеті (наказ ректора від 6.11.2019 р. № 454) (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk) визначає, що перезарахування навчальних дисциплін (кредитів ECTS) та визначення академічної різниці для студентів усіх форм навчання, які: переводяться з інших ЗВО; здобувають освіту за певним освітнім рівнем на базі попередньо здобутого освітнього рівня; одночасно навчаються за двома освітніми програмами; продовжують навчання після академічної відпустки; продовжують навчання в університеті після реалізації права на академічну мобільність; навчалися за державним замовленням у закладах вищої освіти, не завершили навчання за певним ступенем освіти і бажають повторно здобути вищу освіту в Університеті за тим самим ступенем освіти за державним замовленням; поновлюються на навчання після відрахування. Перезарахування дисциплін здійснюється за заявою студента на підставі академічної довідки або додатку до документу про вищу освіту (диплома молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра, бакалавра, спеціаліста, магістра), виданого закладом вищої освіти, чи навчальної картки студента (для студентів ХНМУ). Обсяг кредитів ECTS, що може бути перезараховано студенту визначається відповідним Стандартом про вищу освіту. П. 4 Положення про порядок відрахування, поновлення і переведення осіб, які навчаються у Харківському національному медичному університеті, а також надання їм академічної відпустки (наказ ректора від 4.10.2019 № 407) (http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/1226_polog_vidrah.pdf) регулює особливості переведення здобувачів вищої освіти. Здобувачі вищої освіти, які навчаються в Університеті, можуть бути переведені з: Університету до іншого закладу вищої освіти; іншого закладу вищої освіти до Університету; однієї спеціальності (спеціалізації, освітньої (наукової) програми) на іншу; однієї форми навчання на іншу; одного джерела фінансування на інше. Даним Положенням визначена процедура реалізації права здобувача на переведення. Однак, за словами Гаранта ОП «Соціальна робота», а також за результатами інтерв'ю зі здобувачами вищої освіти випадків із переведенням, а також перезарахування результатів навчання здобувачам вищої освіти, не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Відповідно до інформації, зазначеної у відомостях про самооцінювання, а також за словами Гаранта ОП «Соціальна робота» на даний момент в ХНМУ відсутня процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. В інтерв'ю з академічним персоналом викладачами була висловлена загальна думка щодо важливості та актуальності врахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті за спеціальністю 231 «Соціальна робота», оскільки всі ті тренінги, майстре-класи та інші активності, які мають місце, поки що не можуть бути зараховані здобувачам вищої освіти у якості результатів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому до ХНМУ в 2020 році є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному веб-сайті університету. Правила прийому на навчання за ОП «Соціальна робота» враховують особливості самої освітньої програми. Існуючі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти є чіткими, зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Посилити роботу щодо розробки та затвердження порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті для надання можливостей професійного і особистісного розвитку для здобувачів вищої освіти, зокрема за спеціальністю 231 «Соціальна робота»; активізувати студентські обмінні програми між вітчизняними та іноземними ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП «Соціальна робота» в ХНМУ узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1-3.4. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з несуттєвими недоліками.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання орієнтовані на досягнення визначених у ОП цілей і ПРН. Форма програми навчальної дисципліни передбачає корелювання результатів навчання за дисципліною з програмними результатами навчання. Про це свідчать результати зустрічей із НПП, студентами, роботодавцями, а також аналіз матеріалів самооцінювання. Студентоцентризований підхід в освітньому процесі реалізується через вибір відповідних методів, що визначаються робочою програмою навчальної дисципліни. За результатами обговорень результатів навчання, опитування здобувачів викладачем-предметником, періодично оцінюються та коригуються способи надання освітніх послуг і педагогічні методи, забезпечується відповідний супровід і підтримка з боку викладача. Крім того щороку працівниками лабораторії психологічних та соціологічних досліджень Інституту якості освіти ХНМУ проводиться анонімне соціологічне опитування здобувачів для виявлення рівня їх задоволеності методами навчання та викладання. Результати такого опитування оприлюднені в аналітичному звіті за результатами соціологічного дослідження оцінювання навчання в ХНМУ. Студентоцентризоване навчання також реалізується шляхом впровадження практик і науково-дослідної роботи, ініціативного самонавчання. На заняттях застосовують інтерактивні методи, що дає змогу студентам продукувати інформацію самостійно, визначати й обговорювати проблеми, знаходити шляхи їх розв'язання, застосовувати знання та навички на практиці. До студентоцентричності можна віднести використання в університеті Автоматизованої системи управління - АСУ ХНМУ (електронного журналу). Будь-який зі студентів ЗВО має можливість висловлювати свої думки щодо якості освіти за ОП, відправляючи листа на електронну скриньку для пропозицій, зауважень щодо освітньої програми: (osvita@knmu.kharkov.ua). Принцип академічної свободи реалізується НПП при складанні робочих програм навчальних дисциплін і безпосередньо у викладацькій роботі, що забезпечує високу якість освітнього процесу. У результаті експертизи та опрацювання додаткових доказів було виявлено, що науково-педагогічні працівники користуються академічними свободами, зокрема вибором форм, засобів і методів викладання, проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та висновків, висловлювання фахової думки. Відповідно до принципів академічної свободи викладач враховує інтереси здобувачів вищої освіти за ОП, в освітньому процесі використовує індивідуальний підхід у виборі форм, методів і засобів навчання з урахуванням особливостей контингенту студентів, рівня їх підготовленості, інтересів, психологічних особливостей тощо. Результати опитування науково-педагогічних працівників підтвердили свободу вибору форм і методів навчання та викладання. Дистанційна співбесіда зі здобувачами ОП показала, що студент має право здобувати знання відповідно до своїх потреб та інтелектуальних запитів, обирати навчальний курс (в рамках ОП за рахунок вибіркових).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Спілкування із здобувачами вищої освіти, а також аналіз матеріалів, розміщених на сайті ЗВО, дозволяє стверджувати, що інформація стосовно освітнього процесу, яка надається студентам, є доступною, зрозумілою та надається у повному обсязі на сайті. Здобувачі вищої освіти мають вільний доступ до силабусів (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=6242%3A2019-11-11-14-55-19&catid=84%3A2019-11-11-14-50-58&Itemid=118&lang=uk). Таким чином, кожен здобувач вищої освіти до початку вивчення окремого освітнього компонента ОП може ознайомитися з інформацією, необхідною для успішного вивчення навчальної дисципліни. Результати опитування здобувачів вищої освіти підтвердили, що на початку викладання дисципліни, найчастіше на першому занятті, більшість викладачів інформують їх щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Крім

того, на початку кожного семестру студенти під підпис отримують копію індивідуального навчального плану, де зазначені всі навчальні дисципліни семестру з відведеною кількістю кредитів і формами контролю.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми. Студенти мають можливість розвивати необхідні компетентності та займатися науковою роботою завдяки участі у наукових гуртках, студентських наукових товариствах і конференціях. Студенти під керівництвом викладачів готують тези та статті, які є результатом їх науково-дослідної роботи; під час конференції доповідають та обговорюють основні положення власних досліджень та інших учасників конференції. Науково-педагогічні працівники підтвердили, що на засіданнях наукових проблемних груп обговорюються актуальні питання сучасних досліджень у галузі соціальної роботи в цілому, це сприяє підвищенню творчої та наукової активності здобувачів вищої освіти, примножує внесок молодих дослідників у науково-дослідну діяльність кафедри. Установлено недостатню обізнаність студентів про науково-дослідну тему випускової кафедри та відсутність їх залучення до її реалізації. Гарантом ОП не було надано в якості демонстрації результатів науково-дослідної діяльності студентів, опублікованих за період реалізації ОП (2016-2020) наукових робіт здобувачів вищої освіти (одноосібних або у співавторстві з НПП). Експертами з акредитації також зафіксовано відсутність участі здобувачів в олімпіадах та конкурсах наукових робіт зі спеціальності «Соціальна робота». Вивчення навчальних планів 2016 та 2019 року дозволило встановити відсутність у них курсових робіт з 1 по 4 курси, що зменшує можливість наукової самореалізації здобувачів та не забезпечує формування в них готовності до написання кваліфікаційної роботи на 4 курсі.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Встановлено, що в ЗВО відбуваються науково-методичні засідання кафедри, присвячені тенденціям сучасних технологій в соціальній сфері. Гарант освітньої програми разом з групою забезпечення за участю всіх НПП кафедри наприкінці кожного семестру проводять обговорення змісту освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик, використовують здобутки одержані під час проходження стажувань в Україні та за кордоном, участі у «круглих столах», семінарах, тренінгах. Науково-педагогічні працівники постійно переглядають та оновлюють зміст лекцій, зокрема вводять нові статистичні дані, наводять сучасні методики і методи досліджень, застосовують перехресне рецензування текстів лекцій. У робочих програмах навчальних дисциплін регулярно оновлюється список рекомендованої літератури та інших джерел інформації. Наприклад, в програму «Соціальна робота з різними групами клієнтів» була введена тема «Особливості роботи із особами, які постраждали від військових дій та такими, яких визнано біженцями», а у ОК «Основи психоконсультації та психокорекції» була введена тема «Особливості психоконсультації учасників ООС». Це підтвердилося за результатами перевірки відповідних матеріалів.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Встановлено, що навчання пов'язане із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО завдяки можливості відвідувати лекції досвідчених спеціалістів із закордонних медичних закладів, з якими укладені і реалізуються угоди. Ознайомлення з відповідними меморандумами дало підстави стверджувати, що здобувачі мають можливість приймати участь в академічній мобільності в університетах партнерах ХНМУ (Поморська академія в Слупську (м. Слупськ, Польща); Університет Суспільних наук (м. Лодзь, Польща); Університет ім. Яна Длугоша в Ченстохові (м. Ченстохова, Республіка Польща); Міжнародна науково-освітня та дослідницька мережа USERN (м. Тегеран, Ісламська Республіка Іран); Познанський університет медичних наук (м. Познань, Республіка Польща); Психіатрична клініка Мюнстерлінген психіатричної служби Тургау (м. Мюнстерлінген, Швейцарія); «Professional Hypnosis Training Institute» (м. Краків, Республіка Польща). Крім того, викладачі, що працюють зі студентами на ОП, мають можливість проходити, та проходять закордонні стажування. Як зазначили і студенти, і представники студентського самоврядування, і НПП, інформація про участь у міжнародних обмінах, конкурсах для здобувачів за даною ОП та викладачів є доступною, розміщується на сайті, на соціальних сторінках та у групах. Було з'ясовано, що студенти ознайомлені із досягненнями світової, особливо європейської, науки у галузі соціальної роботи.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання переважно сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Крім того, вони у цілому узгоджуються із студентоцентрованим підходом та принципами академічної свободи. Здобувачам вищої освіти своєчасно надається необхідна інформація щодо цілей,

змісту та програмних результатів навчання, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах навчальних дисциплін ОП. Наявність силабусів як форми інформування здобувачів вищої освіти про зміст та правила навчання і викладання. У межах реалізації ОП наявна активна співпраця НПП із стейкхолдерами. Опитування здобувачів щодо задоволеності методами навчання та викладання на ОП забезпечується спеціально створеним у університеті підрозділом - Інститутом якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недостатня обізнаність студентів про науко-дослідну тему випускової кафедри та відсутність їх залучення до її реалізації. Відсутність опублікованих за період реалізації ОП (2016-2020) наукових робіт здобувачів вищої освіти (одноосібних або у співавторстві з НПП). Відсутність участі здобувачів в олімпіадах та конкурсах наукових робіт за даною ОП. Рекомендації: Ознайомити здобувачів із темою науко-дослідної роботи випускової кафедри та визначити шляхи їх залучення до її реалізації. Активізувати роботу щодо публікації наукових робіт здобувачів вищої освіти (одноосібних або у співавторстві з НПП) із проблематики соціальної роботи. Активізувати роботу щодо участі здобувачів в олімпіадах та конкурсах наукових робіт зі спеціальності «Соціальна робота».

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Під час зустрічей з НПП та здобувачами освіти було з'ясовано, що для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в межах навчальних дисциплін за ОП «Соціальна робота» передбачено проведення поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль проводиться науково-педагогічними працівниками у різних формах під час аудиторних занять впродовж семестру, за рахунок оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти за окремими темами навчальної дисципліни. Форми проведення контрольних заходів у межах навчальних дисциплін обираються НПП залежно від особливостей і програмних результатів навчання. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ЗВО регулюються низкою нормативних документів («Положення про організацію освітнього процесу у Харківському національному медичному університеті», «Інструкція з оцінювання навчальної діяльності»), доступ до яких у студентів є на сайті університету (http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/1226_instrucsia_navsh_dialnosti.pdf). Прозорість і зрозумілість форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання для окремого освітнього компонента забезпечується завдяки повідомленню цієї інформації здобувачам вищої освіти на початку вивчення навчальної дисципліни, перед проходженням виробничих практик, перед початком консультацій до атестації здобувачів вищої освіти. Інформація присутня також у системі Moodlez (що було підтверджено в процесі зустрічей зі здобувачами вищої освіти та викладацьким складом). При цьому відзначимо відсутність посилань на сторінку ЗВО, де розміщені робочі програми, в яких передбачені критерії оцінювання за навчальними дисциплінами. Також у співбесіді зі здобувачами та НПП з'ясовано відсутність механізму проведення моніторингу обізнаності здобувачів вищої освіти з процедурами проведення контрольних заходів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня відповідають вимогам стандарту вищої освіти спеціальності «Соціальна робота» (2009) та передбачають комплексний іспит з дисциплін «Теорія і практика соціальної роботи», «Психологічна допомога в соціальній роботі», «Хоспісна допомога», що відображено в ОП та навчальному плані 2016 року. http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=category&id=84&Itemid=118&lang=uk Форми атестації бакалаврів навчання відповідають

вимогам стандарту вищої освіти та передбачають захист кваліфікаційної роботи і комплексний іспит з дисциплін «Технологія соціальної роботи», «Правове регулювання соціального забезпечення», «Основи медичних знань», що відображено в ОП та навчальному плані 2019 року. http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=category&id=84&Itemid=118&lang=uk

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Спілкування з гарантом та вивчення відомостей самооцінювання дозволило встановити, що атестація в ЗВО здійснюється відкрито і прозоро, на заключному етапі навчання після виконання здобувачем вищої освіти вимог навчального плану та програм з дисциплін за певним рівнем вищої освіти і проводиться екзаменаційною комісією. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/ або відео фіксацію процесу атестації (Положення про організацію та проведення атестації випускників у Харківському національному медичному університеті Наказ №53 від 26.02.2016 (http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/1226_polog_atypuskn_navchannia.PDF)). Об'єктивність та неупередженість навчального процесу та контрольних заходів гарантується Статутом, Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності, Про посилення заходів, спрямованих на запобігання, протидію та профілактику корупції в діяльності університету в 2018 році (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=4734%3A-2018-&catid=37%3A2011-08-30-08-15-41&Itemid=56&lang=uk), Роз'ясненням щодо питань запобігання конфлікту інтересів (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=5734%3A2019-04-03-09-28-5&catid=48%3A2015-02-13-08-36-48&Itemid=68&lang=uk). Для забезпечення неупередженості та об'єктивності оцінювання до складу екзаменаційних комісій обов'язково залучаються два-три викладачі. Врегулювання конфлікту інтересів серед наукових, науково-педагогічних та інших працівників ХНМУ здійснюється відповідно до ст. 28 Закону України «Про запобігання корупції» та Антикорупційної програми ХНМУ (http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_univer/antikorupc_program.doc). Випадків застосування відповідних процедур на ОП не було. Процедури дотримання об'єктивності екзаменаторів здійснюються сумісно викладачами та здобувачами вищої освіти, які передбачають безперешкодну можливість присутності уповноважених представників студентського самоврядування, профспілкового комітету, громадських студентських організацій на відпрацюваннях та всіх формах контролю в якості незалежних спостерігачів для забезпечення правомірності, прозорості та відкритості. Під час проведення бесід зі здобувачами вищої освіти (студентами та представниками студентського самоврядування) члени експертної групи переконалися у тому, що не всі з них ознайомлені із механізмом та прикладами застосування правил повторного проходження контрольних заходів на ОП, а також оскарженням процедури та результатів проведення контрольних заходів. У ході розмови з керівником навчально-методичного відділу встановлено, що процедура оскарження результатів проведення контрольних заходів потребує вдосконалення: відсутнє «Положення про апеляційну комісію»; апеляційна комісія створюється не регулярно напередодні кожної сесії, а за необхідності; існування в ЗВО усної форми відповіді на іспиті унеможливорює подання апеляційної скарги та доведення студентом необ'єктивності його оцінювання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Під час інтерв'ювання зі здобувачами освіти та НПП було встановлено, що у ЗВО проводяться комплексні заходи щодо популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти: інформування здобувачів про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за недотримання норм цитування; розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані в письмових роботах матеріали; формування завдань для навчальних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання. Крім того, наукова бібліотека регулярно проводить і публікує власні лекції щодо необхідності дотримання принципів академічної доброчесності у Репозитарії ХНМУ (<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/309>) та популяризує їх у інших джерелах (<http://bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1>). За підтримки Ради наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених кожного року проводиться школа молодого науковця «Science for everybody». Під час якої надаються роз'яснення щодо запобігання академічній недоброчесності. Усі учасники освітнього процесу ознайомлені із Кодексом академічної доброчесності Харківського національного медичного університету, наказ ХНМУ від 27.08.2019 № 305. У ЗВО розроблено «Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень», Кодекс академічної доброчесності Харківського національного медичного університету, наказ ХНМУ від 27.08.2019 № 305 (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-

17&Itemid=40□=uk). Перевірка текстових документів на наявність плагіату здійснюється в університеті для здобувачів безкоштовно за допомогою програм «StrikePlagiarism» (Польща) та «Unicheck» (Україна), на використання яких університетом укладено відповідний договір. При виявленні фактів порушення академічної доброчесності під час навчального процесу використовують наступні технологічні рішення: повторне проходження оцінювання; повторне проходження навчального курсу; відрахування із закладу освіти (згідно «Положення про порядок відрахування, поновлення і переведення осіб, які навчають у Харківському національному медичному університеті, а також надання їм академічної відпустки» (http://knmu.kharkov.ua/attachments/1226_nakaz407_2-10-19.pdf), яке затверджено наказом ХНМУ від 02.10.2019 № 407).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь та доступні для ознайомлення впродовж навчального року у системі Moodle3. Для забезпечення неупередженості та об'єктивності оцінювання до складу екзаменаційних комісій обов'язково залучаються два-три викладачі. Атестація в ЗВО здійснюється відкрито і прозоро. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/ або відео фіксацію процесу атестації у ЗВО проводяться комплексні заходи щодо популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти. У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Перевірка текстових документів на наявність плагіату здійснюється в університеті для здобувачів безкоштовно за допомогою програм «StrikePlagiarism» (Польща) та «Unicheck» (Україна), на використання яких університетом укладено відповідний договір.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутнє посилання на сторінку ЗВО, де розміщені робочі програми, в яких передбачені критерії оцінювання за навчальними дисциплінами. Більшість здобувачів не ознайомлені з механізмом та прикладами застосування правил повторного проходження контрольних заходів на ОП, а також оскарженням процедури та результатів проведення контрольних заходів. Процедура оскарження результатів проведення контрольних заходів потребує вдосконалення, оскільки відсутнє «Положення про апеляційну комісію»; апеляційна комісія створюється не регулярно напередодні кожної сесії, а за необхідності; існування в ЗВО усної форми відповіді на іспиті унеможливорює подання апеляційної скарги та доведення студентом необ'єктивності його оцінювання. Рекомендації: 1. Розмістити на сайті університету робочі навчальні програми з дисциплін ОП «Соціальна робота». 2. Детально ознайомити здобувачів із механізмом та прикладами застосування правил повторного проходження контрольних заходів на ОП, а також оскарженням процедури та результатів проведення контрольних заходів. 3. Розробити «Положення про апеляційну комісію» та затверджувати склад апеляційної комісії напередодні кожної сесії.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

У результаті аналізу звіту про самооцінювання (таблиця 2 «Зведена інформація про викладачів»), а також інтерв'ювання гаранта освітньої програми, науково-педагогічних працівників, які працюють за ОП, та ін. було встановлено, що академічна та/або професійна кваліфікація низки викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, не відповідає назвам дисциплін, які вони викладають, а саме: Кожина Г.М. – гарант ОП (Соціальна робота з різними групами клієнтів, Вступ до спеціальності «Соціальна робота»), Гончаренко Л.О. (Соціальний аудит та інспектування, Етика соціальної роботи), Наливайко Н.А. (Соціально-педагогічний патронаж), Мозгова Т.П.

(Соціальна робота з різними групами клієнтів), Шейко А.О. (Технологія соціальної роботи, Теорія соціальної роботи), Хаустов М.М. (Історія соціальної роботи), Георгієвська Н.В. (Практикум соціальної роботи), М'якіна О.В. (Ведення професійних документів, Система організації соціальних служб), Маркова М.В. (Вступ до спеціальності «Соціальна робота», Методи соціальної роботи, Соціальна політика), Коростій В.І. (Практикум з соціальної роботи), Добровольська І.М. (Соціальна геронтологія). Це пояснюється відсутністю у них наукового ступеня зі спеціальності 231 Соціальна робота (за старими шифрами 13.00.05 – Соціальна педагогіка); диплома про вищу освіту зі спеціальності 231 Соціальна робота; свідоцтва про стажування або підвищення кваліфікації, навчально-методичного посібника, наукової фахової статті, інформації про практичний досвід роботи відповідно до дисципліни, яка викладається.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Згідно з Колективним договором на 2016-2020 рр., прийом на посади науково- педагогічних, наукових і педагогічних працівників здійснюється за контрактом або строковим трудовим договором з проходженням за конкурсом. Процедура конкурсного добору викладачів ОП враховує не лише академічні вимоги (відповідна освіта, досвід роботи у сфері вищої освіти, наявність наукового ступеня та/або вченого звання), а й професіоналізм. Водночас конкурс на зайняття вакантної посади - публічна процедура, яка регламентується певною законодавчою базою. Згідно Наказу №451 від 29.12.2016р. «Про процедуру заміщення вакантних посад науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників у Харківському національному медичному університеті» (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3999%3A2017-01-31-13-08-50&catid=37%3A2011-08-30-08-15-41&Itemid=56&lang=uk). Відповідно до цього, на офіційному сайті ХНМУ постійно оновлюється інформація щодо наявності вакантних посад (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=category&id=66&Itemid=101&lang=uk). При доборі викладачів на ОП ЗВО перевіряє валідність освітніх та інших документів претендента на посаду. Організацією цієї процедури займаються представники відділу кадрів. <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/Polozhennya0001.pdf>

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Заклад вищої освіти активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, що з'ясовано на підставі їх інтерв'ювання, ознайомлення з договорами з базами практики (центр денного перебування «Компас» благодійної організації «ХБФ «Благо», Центр психологічної реабілітації «Реаклінік», Центр психологічної реабілітації «Вертикаль») та планами проходження практики здобувачами вищої освіти. Встановлено, що в організаціях та установах, які виступають базами практик, не працюють кваліфіковані соціальні працівники, які можуть професійно керувати практичною підготовкою здобувачів. При цьому в якості бази практики не використовуються державні соціальні служби й установи, підпорядковані Міністерству соціальної політики, в структурі яких безпосередньо працюють дипломовані соціальні працівники (Центр для сім'ї, дітей та молоді; Служба у справах дітей; Пенсійний фонд і т.д.).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Заклад вищої освіти не залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків та роботодавців, що з'ясовано на підставі інтерв'ювання гаранта ОП, викладачів, студентів та роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів у співпраці з іншими організаціями, що було підтверджено переліком вітчизняних та закордонних вищих навчальних закладів, з якими підписано угоди про співпрацю. У ХНМУ розроблено Положення про підвищення кваліфікації, укладено договори про проходження стажування за кошти ЗВО. Підвищення фаховості НПП відбувається через співпрацю з іншими ЗВО. Підвищення кваліфікації відбувається також через розвиток компетентностей з української мови, іноземних мов. Міжнародний відділ ХНМУ працює над можливостями проходження стажувань за кордоном, участі в міжнародних форумах. Сприяння фаховому розвитку НПП відбувається через; міжнародні конференції і стажування (у т.ч. фінансовий складник); підвищення кваліфікації в інших ЗВО; заохочення до плідної і якісної діяльності, належного використання соціальних ресурсів (преміювання, організаційна й матеріальна допомога, нагородження грамотами); допомогу в підготовці та захисті дисертації. Заходи підвищення фаховості НПП і процедури їх моніторингу прописано в Положенні про систему забезпечення якості освітньої діяльності ХНМУ. Моніторинг професійних компетентностей викладача враховує професійне фахове зростання, розвиток творчого потенціалу, удосконалення освітніх якостей, розвиток ключових компетентностей здобувачів освіти і здійснюється через рейтинг викладача. З

метою розширення участі здобувачів освіти в моніторингу якості освіти та оцінюванні роботи НПП у ХНМУ запроваджено систему студентського моніторингу якості освіти. При цьому за 2016-2020 роки науково-педагогічними працівниками, які викладають дисципліни на ОП, не пройдено жодного стажування чи курсів підвищення кваліфікації з проблематики соціальної роботи.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У результаті вивчення нормативно-правових локальних документів, інтерв'ювання гаранта освітньої програми науково-педагогічних працівників, система заохочення викладачів ХНМУ до розвитку викладацької майстерності регламентується Положенням про оцінювання науково-педагогічної діяльності кафедр та структурних підрозділів ХНМУ (http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/5749_polog_pro_rejting.docx). Згідно якого за результатами оцінки діяльності кафедр рейтинговою комісією встановлюються призові місця. Кафедри, які отримали призові місця за рейтингом, нагороджуються дипломами. Співробітникам кафедри може виплачуватися грошова винагорода у вигляді премії за зайняте призове місце, відповідно до Положення про матеріальне стимулювання працівників ХНМУ. Також існують Положення про нагородження в ХНМУ державними нагородами України, відомчими та заохочувальними відзнаками органів державної влади і органів місцевого самоврядування та заохочувальними відзнаками університету; Положення про оплату праці в ХНМУ (Додаток до Колективного договору №9); Положення про матеріальне стимулювання працівників ХНМУ (Додаток до Колективного договору №11). Крім того, допомога в професійному розвитку полягає в нагородженні кращих викладачів почесними грамотами ХНМУ; сприянні стажуванню і підвищенню кваліфікації (у т.ч. закордонним): оформлення відрядження та супровідної документації; допомозі в захисті дисертації; безкоштовній публікації результатів наукових досліджень у виданнях ХНМУ; безкоштовній участі в конференціях на базі ХНМУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Заклад вищої освіти активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів у співпраці з іншими організаціями, що було підтверджено переліком вітчизняних та закордонних вищих навчальних закладів, з якими підписано угоди про співпрацю. ЗВО має налагоджену систему професійного розвитку викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікації багатьох науково-педагогічних працівників не відповідають дисциплінам, які ті викладають. За період реалізації ОП (2016-2020) роки науково-педагогічними працівниками, які викладають дисципліни на ОП, не пройдено стажувань чи курсів підвищення кваліфікації з проблематики соціальної роботи. За період реалізації ОП (2016-2020) роки науково-педагогічними працівниками, які викладають дисципліни на ОП, опубліковано одну статтю з проблематики соціальної роботи. В якості бази практики не використовуються державні соціальні служби й установи, в структурі яких безпосередньо працюють дипломовані соціальні працівники (Центр для сім'ї, дітей та молоді; Служба у справах дітей; Пенсійний фонд; Фонд соціального страхування і т.д.). Заклад вищої освіти не залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків та роботодавців. Рекомендації: 1. Забезпечити академічну та професійну кваліфікації науково-педагогічних працівників, які викладають дисципліни на ОП, шляхом захисту дисертаційних робіт зі спеціальності 231 Соціальна робота, отримання диплома про вищу освіту зі спеціальності 231 Соціальна робота, проходження стажувань чи курсів підвищення кваліфікації з проблематики соціальної роботи, опублікування фахових наукових статей та навчально-методичних посібників, співзвучних з назвами дисциплін, що викладають. 2. В якості бази практики залучати державні соціальні служби й установи, в структурі яких безпосередньо працюють дипломовані соціальні працівники. 3. Активно залучати до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків та роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Людські ресурси за цією програмою не відповідають визначеному критерію з недоліками, що можуть бути усунуті в однорічний строк.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час фокус-груп зі студентами, навчально-методичним персоналом та керівництвом ЗВО було з'ясовано, що дане забезпечення сприяє досягненню цілей та завдань ОП. Під час огляду матеріально-технічної бази з'ясовано, що в науковій бібліотеці дещо не вистачає профільних періодичних видань спеціальності «Соціальна робота», читальний зал має сімдесят посадкових місць, а також забезпечений чотирнадцятьма комп'ютерами. Також для студентів обладнаний коворкінг, де вони мають змогу відпочити або ж навчатись. Зі слів гаранта ОП у кожному з навчальних корпусів є їдальня. В приміщенні морфологічної кафедри знаходиться музей, а також в навчальному центрі практичної морфології є унікальний анатомічний стіл "Anatomage table", де студенти мають змогу детально розглянути усі особливості людського тіла під час вивчення вибіркового курсу анатомії. Для студентів, які проживають в гуртожитку в усі умови для комфортного перебування.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У результаті бесіди зі здобувачами вищої освіти та НПП кафедри було встановлено, що доступ до перерахованих об'єктів матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення є вільним та безкоштовним. Оплата здійснюється за послуги з проживання у гуртожитках та за харчування в їдальні. Інформаційні ресурси та методичні матеріали, що забезпечують досягнення програмних результатів навчання ОП Соціальне забезпечення є доступними і безкоштовними для здобувачів освіти.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час огляду матеріально-технічного середовища експертною групою було з'ясовано, що освітнє середовище є безпечним для життя здобувачів вищої освіти. Під час зустрічі з студентами було з'ясовано, що ЗВО проводить перед практичними заняттями інструктаж з техніки безпеки, а також ведеться журнал для підтвердження даної процедури. Також, у ході проведення зустрічі зі студентами, викладачами була надана інформація, що здобувачі тісно контактують з викладачами, тому мають змогу висловлювати свої пропозиції щодо покращення умов. Викладачі так керівництво сприяють студентам та дослуховуються до їх побажань та пропозицій. Студентами було зазначено, що вони задоволені освітнім середовищем і воно задовольняє їх потреби.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час зустрічі зі студентами та керівниками структурних підрозділів університету отримали підтвердження щодо відповідності освітньої, організаційної, інформаційної та соціальної підтримки з боку університету, яку вони мають у вільному доступі. Студенти зазначили, що у разі виникнення будь-яких питань вони мають змогу звернутись в деканат, де отримають вичерпну інформацію, а також і допомогу. В університеті є працює Психологічна служба, де, в т.ч., до провідного психолога Анастасії Горецької, мають можливість звертатись здобувачі вищої освіти з приводу питань, які їх турбують.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час зустрічей з адміністрацією університету, керівниками структурних підрозділів та самоврядуванням було з'ясовано, що університет намагається створювати умови для реалізації права на освіту осіб з інвалідністю. Інфраструктура університету дозволяє зручне переміщення та доступ до аудиторій: біля університету є пандуси, а у самому приміщенні ліфти. Для надання психологічної допомоги та підтримки функціонує психолог, кабінет якого знаходиться також у відкритому доступі для всіх. Анастасія Горецька зазначала, що співпрацює зі студентами з особливими освітніми потребами, надає їм консультаційну допомогу як онлайн так і офлайн, проте на даній ОП таких студентів не має.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час фокус-групи з'ясувалось, що студенти та викладачі не знають чіткої процедури вирішення конфліктних ситуацій, проте вони вказують, що таких ситуацій на даній ОП не було, а також зазначають, що їх ознайомили з тим, що дане положення є на сайті, проте з будь-якими питаннями вони зазвичай звертаються в деканат. Студенти ознайомлені, що на сайті їх університету є скринька довіри, де вони можуть залишати свої скарги, побажання та пропозиції : http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=6243%3A-osvitaknmukharkovua&catid=84%3A2019-11-11-14-50-58&Itemid=118&lang=uk

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Створено умови для реалізації права на освіту особам з особливими потребами. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Розширити бібліотечний фонд друкованими та / або електронними виданнями, навчальними посібниками, науково-методичною літературою, що відповідає предметній області спеціальності 231 «Соціальна робота».

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Виходячи із аналізу документів, проведених зустрічей, можна зробити висновок, що ОП має достатній рівень відповідності критерію 7 з незначними недоліками.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітніх програм, регулюється в університеті «Положенням про запровадження освітніх програм у Харківському національному медичному університеті» від 27.08.2019 № 369 та «Положенням про критерії прийняття рішень відповідно до стандартів та рекомендацій забезпечення якості освітньої діяльності ХНМУ в Європейському просторі вищої школи». Дана ОП акредитується вперше, проте гарант вказує на те, що після випуску бакалаврів ОП підлягає перегляду та вдосконалення.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічі зі студентами даної ОП з'ясовано, що до перегляду, обговорення чи вдосконалення даної ОП їх не залучали, проте гарант ОП та керівництво ЗВО є відкритими до їх пропозицій та враховують їх побажання. Під час фокус-груп зі студентами та органами студентського самоврядування було встановлено, що опитування проводяться в Google формах, анкетування, а також здобувачі можуть надавати свої в усній формі пропозиції щодо якості ОП під час зустрічей із кураторами. Результати опитувань розміщені на сайті: <http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?>

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічі з роботодавцями було з'ясовано, що спеціальність «Соціальна робота» є затребуваною в даному регіоні. Активна співпраця стейкхолдерів із кафедрою розпочалась у 2016 році. Саме з того часу, за їх словами, вони регулярно надають пропозиції щодо вдосконалення ОП, її окремих елементів. Моніторинг задоволеності якістю освітньої діяльності серед роботодавців в Університеті не здійснюється.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Практика збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху, та траєкторії працевлаштування випускників ОП наразі відсутня, оскільки випуск за ОП ще не здійснювався.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час фокус-груп з гарантом ОП, менеджментом та адміністрацією ЗВО було з'ясовано, що дані результати враховуватимуться при наступному перегляді освітніх програм, що відбувається щорічно.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Соціальна робота» в ХНМУ відбувається вперше. Проте гарант ОП та керівництво ЗВО зазначають, що при наступному перегляді ОП усі зауваження та пропозиції будуть враховані.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Спілкування з різними групами стейкхолдерів ОП «Соціальна робота» засвідчило високий рівень сформованості культури якості, бажанні професійно та особистісно розвиватись.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Аналіз документів та інтерв'ю із стейкхолдерами ОП «Соціальна робота» вказують на наявну взаємодію Гаранта ОП і академічного персоналу зі стейкхолдерами (здобувачами вищої освіти та роботодавцями), що спрямована на поліпшення якості самої ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Потребує врегулювання процедура анкетування роботодавців щодо цінювання освітнього процесу взагалі, та за ОП «Соціальна робота» зокрема.

Рівень відповідності Критерію 8.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Аналіз документів та інтерв'ю із ключовими стейкхолдерами освітнього процесу у розрізі даного критерію вказують на загальну відповідність дескрипторам. Однак наявні недоліки, що не є суттєвими, і можуть бути опрацьовані найближчим часом.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються: Законом України «Про вищу освіту», Статутом Харківського національного медичного університету, «Правилами внутрішнього трудового розпорядку Харківського національного медичного університету», «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному медичному університеті» http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/1226_pologennia370.docx, Кодекс корпоративної етики Харківського національного медичного університету (http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/1130_kodex.pdf). Під час фокус-групи зі студентами та викладачами з'ясувалось, що обидві сторони ознайомлені з цими положеннями.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На сайті університету є вільний доступ до проекту ОП. http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=6243%3A-----osvitaknmukharkovua&catid=84%3A2019-11-11-14-50-58&Itemid=118&lang=uk. Також під час зустрічі роботодавці зазначили, що вони були ознайомлені з проектом ОП та вносили свої пропозиції, проте не знають чи керівники ЗВО та гарант застосували дані пропозиції.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЗВО вчасно оприлюднив на своєму веб-сайті інформацію про затверджену освітню програму, яка акредитується, оновлену відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності 231 «Соціальна робота».

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Своєчасне оприлюднення усієї інформації на сайті ХНМУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутня оприлюднена інформація щодо результатів взаємодії зі стейкхолдерами над вдосконаленням ОП на сайті ХНМУ. Така інформація може стати додатковим доказом при наступній акредитації ОП. Рекомендуємо запровадити практику інформування спільноти про активну взаємодію зі стейкхолдерами.

Рівень відповідності Критерію 9.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

На офіційному веб-сайті ХНМУ розміщено документи, які регламентують процедури та регулюють права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Відтак, виявлено відповідність дескрипторам критерію 9, з несуттєвими недоліками.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	E
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>програми практик.pdf</i>	pgeW7PYtU4ljugo/hOUxLZndLBoQbhXbZINiASI9a VM=

Додаток	<i>таблиця 2.pdf</i>	aX3U+cZ7OdjBsrQDLi+rUOFpQjHoxrHRVUACZJZ B2vU=
Додаток	<i>Навч.план__підготов.фахів.осв. ступ.Бакалавр__2019 денна.pdf</i>	NwBiqEWPdQkjGeq4IE4M5rz9r+qmszg1drHUob5F UgE=
Додаток	<i>Благо 2016.pdf</i>	5eQIUjp4qhLt2R16iWWP11WzxCzFeMbTCj8PnzGPv 1U=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Нагорна Надія Сергіївна

Члени експертної групи

Коношенко Сергій Володимирович

Гречин Наталя Тарасівна